

(คำแปลจากต้นฉบับภาษาอังกฤษ)

คณะกรรมการวิสามัญพิจารณาร่างพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการทรมานและการกระทำ
บุคคลสูญหาย พ.ศ.

เลขที่ 1111 ถนนสามเสน

ดุสิต กรุงเทพมหานคร

10300

6 ตุลาคม พ.ศ. 2564

เรียน ประธานคณะกรรมการวิสามัญพิจารณาร่างพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการทรมานและการ
กระทำบุคคลสูญหาย พ.ศ.

ข้อเสนอเกี่ยวกับร่างพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการทรมานและการกระทำบุคคลสูญหาย

คณะกรรมการนักนิติศาสตร์สากล (International Commission of Jurists หรือ ICJ) เป็นองค์กรพัฒนา
เอกชนซึ่งประกอบด้วยผู้พิพากษาและทนายความผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งทำงานเพื่อเสริมสร้างความเข้าใจและการเคารพ
หลักนิติธรรม รวมถึงให้การปกป้องสิทธิมนุษยชนผ่านการคุ้มครองทางกฎหมายทั่วโลก

แอมเนสตี้ อินเตอร์เนชั่นแนล เป็นขบวนการระดับโลกที่มีผู้เข้าร่วมการรณรงค์ 10 ล้านคน เพื่อให้ทุกคน
ในโลกได้รับการคุ้มครองด้านสิทธิมนุษยชน เราเป็นหน่วยงานอิสระ ไม่ขึ้นกับรัฐบาล องค์กรการเมือง ไม่มี
ผลประโยชน์ทางเศรษฐกิจหรือศาสนา เรารณรงค์เชิงสาธารณะและกดดันเชิงนโยบายเพื่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลง
ด้านสิทธิมนุษยชน โดยมีพื้นฐานข้อมูลจากงานวิจัยที่เป็นอิสระและเป็นกลางในประเด็นด้านสิทธิมนุษยชนที่
หลากหลายทั่วโลก

เรานำส่งจดหมายฉบับนี้ถึงท่านเพื่อหารือเกี่ยวกับร่างพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการทรมาน
และการกระทำบุคคลสูญหาย (“ร่างพระราชบัญญัติฯ”) ซึ่งได้รับการลงมติเห็นชอบรับหลักการในวาระที่ 1 โดย
สภาผู้แทนราษฎรเมื่อวันที่ 16 กันยายน พ.ศ. 2564

เราทราบว่าร่างพระราชบัญญัติ ฯ ที่จะถูกใช้พิจารณาเป็นหลักคือร่างซึ่งถูกเสนอโดยกระทรวงยุติธรรม
โดยความเห็นชอบของคณะรัฐมนตรี เรามีความยินดีที่ได้ทราบว่าร่างพระราชบัญญัติ ฯ ฉบับดังกล่าวได้รับการ
ปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอหลายประการที่ระบุในจดหมายของเราถึงกระทรวงยุติธรรมฉบับลงวันที่ 20 ธันวาคม

(คำแปลจากต้นฉบับภาษาอังกฤษ)

พ.ศ. 2562 ในระหว่างที่มีการเปิดรับฟังความคิดเห็นต่อร่างพระราชบัญญัติ ฯ เช่นว่า อย่างไรก็ดี แม้ร่างพระราชบัญญัติ ฯ ดังกล่าวจะถูกปรับปรุงแก้ไขรวมถึงผ่านการรับฟังความคิดเห็นอยู่หลายครั้ง แต่ปัญหาสำคัญหลายประการกลับยังมีได้ถูกแก้ไข แม้จะมีการทักท้วงโดยผู้มีส่วนเกี่ยวข้องและผู้เชี่ยวชาญว่าหลักการดังกล่าวมีความสำคัญและจำเป็นเพื่อให้ร่างพระราชบัญญัติ ฯ สอดคล้องกับพันธกรณีตามกฎหมายสิทธิมนุษยชนระหว่างประเทศของไทย โดยเฉพาะอย่างยิ่งพันธกรณีตามอนุสัญญาต่อต้านการทรมานและการประติบัติหรือการลงโทษอื่นที่โหดร้าย ไร้มนุษยธรรม หรือที่ย่ำยีศักดิ์ศรี (Convention against Torture and Other Cruel, Inhuman or Degrading Treatment or Punishment หรือ “UNCAT”) และกติการะหว่างประเทศว่าด้วยสิทธิพลเมืองและสิทธิทางการเมือง (International Covenant on Civil and Political Rights หรือ “ICCPR”) เช่นกัน เนื้อหาของร่างพระราชบัญญัติ ฯ ในปัจจุบันยังคงขัดแย้งกับอนุสัญญาระหว่างประเทศว่าด้วยการคุ้มครองบุคคลทุกคนจากการบังคับให้หายสาบสูญ (International Convention for the Protection of All Persons from Enforced Disappearance หรือ “ICPPED”) ซึ่งประเทศไทยได้ลงนามและให้คำมั่นว่าจะให้สัตยาบัน

เพื่ออำนวยความสะดวกแก่ท่าน เราได้แนบข้อเสนอแนะและความเห็นของเราต่อร่างพระราชบัญญัติ ฯ ที่ได้รับการแก้ไขเพิ่มเติมมากับจดหมายฉบับนี้ ทั้งนี้ ข้อเสนอแนะส่วนใหญ่ที่นั้นเคยได้ถูกนำเสนอต่อกระทรวงยุติธรรมแล้วเมื่อวันที่ 23 พฤศจิกายน พ.ศ. 2560 และ 20 ธันวาคม พ.ศ. 2562 และต่อคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนพิจารณาร่างพระราชบัญญัติ ฯ ที่ถูกจัดตั้งขึ้นโดยสภานิติบัญญัติแห่งชาติ ในวันที่ 18 มกราคม พ.ศ. 2562 โดยข้อกังวลหลักของเรา ประกอบด้วย

- นิยามของอาชญากรรมการทรมานและการกระทำให้บุคคลสูญหาย รวมทั้งคำศัพท์สำคัญอื่น ๆ ที่ยังไม่สมบูรณ์หรือไม่สอดคล้องกับกฎหมายระหว่างประเทศ
- การขาดบทบัญญัติเกี่ยวกับการประติบัติหรือการลงโทษอื่นที่โหดร้าย ไร้มนุษยธรรม หรือที่ย่ำยีศักดิ์ศรี
- การขาดบทบัญญัติที่เหมาะสมเกี่ยวกับหน่วยงานที่รับผิดชอบในการดำเนินคดี
- การขาดบทบัญญัติที่เหมาะสมเกี่ยวกับการไม่รับฟังคำให้การหรือข้อมูลใดที่ได้มาจากการกระทำการทรมาน การประติบัติหรือการลงโทษอื่นที่โหดร้าย ไร้มนุษยธรรม หรือที่ย่ำยีศักดิ์ศรีหรือการกระทำให้บุคคลสูญหาย เป็นพยานหลักฐานในการดำเนินคดี
- การขาดบทบัญญัติที่เหมาะสมเกี่ยวกับรูปแบบความรับผิดชอบประการสำหรับอาชญากรรมที่บัญญัติในร่างพระราชบัญญัติ ฯ
- การขาดบทบัญญัติที่เหมาะสมเกี่ยวกับหลักประกันเพื่อป้องกันการทรมาน การประติบัติหรือการลงโทษอื่นที่โหดร้าย ไร้มนุษยธรรม หรือที่ย่ำยีศักดิ์ศรี หรือการกระทำให้บุคคลสูญหาย และ
- การขาดบทบัญญัติเกี่ยวกับลักษณะที่ต่อเนื่องของอาชญากรรมการกระทำให้บุคคลสูญหาย และความของความผิดฐานกระทำทรมานและการกระทำให้บุคคลสูญหาย

(คำแปลจากต้นฉบับภาษาอังกฤษ)

อนึ่ง เรามีความยินดีอย่างยิ่งที่ขอเสนอแนะหลายประการที่ระบุในจดหมายฉบับนี้ได้รับการบรรจุไว้ในร่างพระราชบัญญัติอีกสามฉบับที่ได้ถูกเสนอโดยคณะกรรมการการกฎหมาย การยุติธรรม และสิทธิมนุษยชน พรรคประชาธิปไตย และพรรคประชาชาติ ซึ่งจะถูกพิจารณาพร้อมกับร่างพระราชบัญญัติ ฯ ฉบับหลักโดยคณะกรรมการของท่าน

สุดท้ายนี้ เราขอแสดงความกังวลต่อการแก้ไขและการตราร่างพระราชบัญญัติ ฯ ที่มีความล่าช้าอย่างต่อเนื่อง ในขณะที่กฎหมายดังกล่าวมีความสำคัญอย่างยิ่งยวดในการนำมาใช้ลงโทษอาชญากรและอำนวยความสะดวกยุติธรรมแก่ผู้เสียหายจากการทรมาน การประตบัติหรือการลงโทษอื่นที่โหดร้าย ไร้มนุษยธรรม หรือที่ย่ำยีศักดิ์ศรี และการกระทำที่บุคคลสูญหาย เราขอเน้นย้ำข้อเรียกร้องของเราต่อสมาชิกรัฐสภาให้เร่งรัดการแก้ไขร่างพระราชบัญญัติ ฯ ให้สอดคล้องกับพันธกรณีตามกฎหมายสิทธิมนุษยชนระหว่างประเทศของไทยและผ่านร่างกฎหมายดังกล่าวโดยไม่ล่าช้า

องค์กรของเรายังคงมุ่งมั่นที่จะร่วมมือกับรัฐบาลไทยและรัฐสภาไทยในการดำเนินการเกี่ยวกับร่างพระราชบัญญัติ ฯ และยินดีอย่างยิ่งที่จะให้ข้อเสนอแนะหรือตอบคำถามใด ๆ เกี่ยวกับเนื้อหาของจดหมายฉบับนี้

เราจะยินดีเป็นอย่างยิ่งถ้าท่านให้ความสำคัญอย่างเร่งด่วนในประเด็นดังกล่าวนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ลายมือชื่อ)

Ian Seiderman
ผู้อำนวยการด้านกฎหมายและนโยบาย
คณะกรรมการนักนิติศาสตร์สากล

(ลายมือชื่อ)

Emerlynne Gil
รองผู้อำนวยการสำนักงานภูมิภาคฝ่ายวิจัย
แอมเนสตี้ อินเตอร์เนชั่นแนล

สำเนาถึง

สมศักดิ์ เทพสุทิน

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรม

กระทรวงยุติธรรม

เลขที่ 404 ถนนแจ้งวัฒนะ

หลักสี่ กรุงเทพฯ 10210

(คำแปลจากต้นฉบับภาษาอังกฤษ)

ข้อเสนอแนะต่อร่างพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการทรมานและการกระทำทำให้บุคคลสูญหาย พ.ศ....

ลำดับ	มาตราในร่างพระราชบัญญัติ ฯ	ข้อเสนอแนะ	ความเห็น
นิยามของ “เจ้าหน้าที่ของรัฐ”			
1	<u>มาตรา 3</u> “เจ้าหน้าที่ของรัฐ” หมายความว่า บุคคลซึ่งใช้อำนาจรัฐหรือได้รับมอบอำนาจหรือได้รับการแต่งตั้ง อนุญาต สนับสนุนหรือยอมรับโดยตรงหรือโดยปริยายจากผู้มีอำนาจรัฐให้ดำเนินการตามกฎหมาย	<u>มาตรา 3</u> “เจ้าหน้าที่ของรัฐหรือบุคคลซึ่งใช้อำนาจรัฐ” หมายความว่า บุคคลซึ่งใช้อำนาจรัฐหรือได้รับมอบอำนาจหรือได้รับการแต่งตั้ง อนุญาต สนับสนุนหรือยอมรับโดยตรงหรือโดยปริยายจากผู้มีอำนาจรัฐให้ดำเนินการตามกฎหมาย	1. จากข้อเสนอแนะของ ICJ และแอมเนสตี้ อินเตอร์เนชั่นแนล (“AI”) ลงวันที่ 23 พฤศจิกายน พ.ศ. 2560 ¹ (“ข้อเสนอแนะของ ICJ และ AI”) ทั้งสององค์กรได้เสนอให้แก้ไขคำนิยามของ “เจ้าหน้าที่ของรัฐ” ให้เป็น “เจ้าหน้าที่ของรัฐหรือบุคคลซึ่งใช้อำนาจรัฐ” (public official or other person acting with official capacity) ทั้งนี้เพื่อให้เกิดความหมายที่เที่ยงตรงมากขึ้นเกี่ยวกับผู้ซึ่งอาจต้องรับผิดชอบตามร่างพระราชบัญญัติฯ และให้สอดคล้องกับข้อ 1 ของอนุสัญญาต่อต้านการทรมานและการประติบัติหรือการลงโทษที่โหดร้ายไร้มนุษยธรรม หรือที่ย่ำยีศักดิ์ศรี (United Nations Convention Against Torture and other Cruel,

¹ สำหรับข้อเสนอแนะและตัวอย่างกฎหมายที่คล้ายคลึงกันในประเทศอื่น กรุณาดู: ICJ และ แอมเนสตี้ อินเตอร์เนชั่นแนล, ‘ข้อเสนอแนะต่อร่างพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการทรมานและการกระทำทำให้บุคคลสูญหาย’, 23 พฤศจิกายน พ.ศ. 2560, ดูได้ที่: <https://www.icj.org/thailand-icj-amnesty-advise-changes-to-proposed-legislation-on-torture-and-enforced-disappearances/> หรือ <https://goo.gl/RViXdA>

(คำแปลจากต้นฉบับภาษาอังกฤษ)

			<p>Inhuman or Degrading Treatment or Punishment หรือ UNCAT)²</p> <p>2. ข้อเสนอแนะของ ICJ และ AI ยังเสนออีกว่าวลี “ตามกฎหมาย” นั้นไม่มีความจำเป็นในบริบทนี้ เนื่องจากบุคคลใดที่ใช้อำนาจรัฐย่อมต้องรับผิดชอบตามกฎหมายแม้ปราศจากซึ่งองค์ประกอบดังกล่าว และเพื่อหลีกเลี่ยงภาวะการลายนวลพ้นผิดโดยใช้ข้อกล่าวอ้างที่เกิดจากการตีความกฎหมายภายในอย่างไม่เหมาะสม</p>
นิยามของ “การทรมาน”			
2	<p><u>มาตรา ๕</u></p> <p>ผู้ใดเป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐกระทำด้วยประการใดให้ผู้อื่นเกิดความเจ็บปวดหรือความทุกข์ทรมานอย่างร้ายแรงแก่ร่างกายหรือจิตใจ</p>	<p><u>มาตรา ๕</u></p> <p>ผู้ใดเป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐหรือบุคคลซึ่งใช้อำนาจรัฐกระทำด้วยประการใดให้ผู้อื่นเกิดความเจ็บปวดหรือความทุกข์ทรมานอย่างร้ายแรงแก่ร่างกายหรือจิตใจ</p>	<p>1. บทบัญญัติในร่างพระราชบัญญัติฯยังมีนิยามที่เพียงวัตถุประสงค์สั้นๆที่ก่อให้เกิดความรับผิดชอบกระทำ</p>

² ข้อ 1 ของ UNCAT บัญญัติว่า “1. เพื่อความมุ่งประสงค์ของอนุสัญญานี้ คำว่า “การทรมาน” หมายถึง การกระทำใดก็ตามโดยเจตนาที่ทำให้เกิดความเจ็บปวดหรือความทุกข์ทรมานอย่างสาหัส ไม่ว่าจะทางกายหรือทางจิตใจต่อบุคคลใดบุคคลหนึ่งเพื่อความมุ่งประสงค์ เช่น (for such purpose as) เพื่อที่จะให้ได้มาซึ่งข้อสนเทศหรือคำสารภาพจากบุคคลนั้นหรือจากบุคคลที่สาม การลงโทษบุคคลนั้น สำหรับการกระทำซึ่งบุคคลนั้นหรือบุคคลที่สามกระทำหรือถูกสงสัยว่าได้กระทำ หรือเป็นการข่มขู่ให้กลัว หรือเป็นการบังคับขู่เข็ญบุคคลนั้นหรือบุคคลที่สาม หรือเพราะเหตุผลใดใดบนพื้นฐานของการเลือกปฏิบัติ ไม่ว่าจะเป็นในรูปใด เมื่อความเจ็บปวดหรือความทุกข์ทรมานนั้นกระทำโดย หรือด้วยการขู่เข็ญ หรือด้วยความยินยอม หรือรู้เห็นเป็นใจของเจ้าพนักงานของรัฐหรือของบุคคลอื่นซึ่งใช้อำนาจรัฐ ทั้งนี้ ไม่รวมถึงความเจ็บปวดหรือความทุกข์ทรมานที่เกิดจาก หรืออันเป็นผลปกติจาก หรืออันสืบเนื่องมาจากการลงโทษที่ขบถด้วยกฎหมาย”

(คำแปลจากต้นฉบับภาษาอังกฤษ)

<p>เพื่อวัตถุประสงค์อย่างหนึ่งอย่างใด ดังต่อไปนี้</p> <p>(๑) ให้ได้มาซึ่งข้อมูลหรือคำรับสารภาพจากผู้ถูกระทำหรือบุคคลที่สาม</p> <p>(๒) ลงโทษผู้ถูกระทำเพราะเหตุอันเกิดจากการกระทำหรือสงสัยว่ากระทำของผู้นั้นหรือบุคคลที่สาม</p> <p>(๓) ช่มชู้หรือชู้เชิญผู้ถูกระทำหรือบุคคลที่สาม</p> <p>(๔) เลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรม</p> <p>ผู้นั้นกระทำความผิดฐานกระทำทรมาน</p>	<p>เพื่อวัตถุประสงค์อย่างหนึ่งอย่างใด ดังต่อไปนี้ เช่น [หรือใช้คำว่า “เพื่อวัตถุประสงค์ใดๆ รวมถึง”]</p> <p>(๑) ให้ได้มาซึ่งข้อมูลหรือคำรับสารภาพจากผู้ถูกระทำหรือบุคคลที่สาม</p> <p>(๒) ลงโทษผู้ถูกระทำเพราะเหตุอันเกิดจากการกระทำหรือสงสัยว่ากระทำของผู้นั้นหรือบุคคลที่สาม</p> <p>(๓) ช่มชู้หรือชู้เชิญผู้ถูกระทำหรือบุคคลที่สาม</p> <p>(๔) <u>เลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรม เพราะเหตุผลใด ๆ บนพื้นฐานของการเลือกปฏิบัติ ไม่ว่าจะเป็นในรูปแบบใด</u></p> <p>ผู้นั้นกระทำความผิดฐานกระทำทรมาน</p> <p><u>ไม่ถือว่าบุคคลนั้นทำการทรมาน หากการกระทำนั้นเกิดจาก หรือเป็นผลปกติจาก หรือเป็นผลอันสืบเนื่องมาจากการลงโทษทัณฑ์ขบด้วยกฎหมาย ซึ่งสอดคล้องกับบทบัญญัติในพันธกรณีและมาตรฐานทางกฎหมายระหว่างประเทศ รวมถึงกติการะหว่างประเทศว่าด้วยสิทธิพลเมืองและสิทธิทางการเมือง</u></p>	<p>การทรมาน ในขณะที่ภาษาที่ใช้ใน UNCAT³ พร้อมทั้งความเห็นของคณะกรรมการต่อต้านการทรมานแห่งสหประชาชาติ และหน่วยงานอื่น ๆ กำหนดอย่างชัดเจนว่าวัตถุประสงค์เหล่านี้เป็นเพียงการยกตัวอย่างประกอบ และไม่ใช่วัตถุประสงค์ทั้งหมดที่ก่อให้เกิดความรับผิดชอบฐานกระทำทรมาน อีกวิธีหนึ่งในการแก้ไขมาตรานี้ ผู้ร่างอาจพิจารณาลบบรรดาวัตถุประสงค์ทั้งหมดและเติมคำว่า “โดยเจตนา” ไปในมาตรา 5 หรือเพิ่มคำว่า “วัตถุประสงค์อื่นใด” เป็นอีกหนึ่งหัวข้อย่อย ทั้งนี้ ถ้าประเด็นดังกล่าวไม่ได้รับการแก้ไข ก็จะมีรูปแบบการประติบัติที่โหดร้ายบางรูปแบบที่ไม่ถูกจัดเป็นการทรมาน (เช่น การที่มีเจ้าหน้าที่เรือนจำที่ขอการมีความสัมพันธ์ทางเพศที่รุนแรงหรือชาติสม์ กระทำความรุนแรงทางเพศอย่างร้ายแรงแก่นักโทษ เพื่อวัตถุประสงค์ในการเติมเต็มความต้องการชาติสม์ของตน ซึ่งไม่อยู่ในบรรดาวัตถุประสงค์ตามร่างพระราชบัญญัติฯ)</p> <p>2. ICJ และ AI ขอเสนอให้ใช้ถ้อยคำว่า “เพราะเหตุผลใด ๆ บนพื้นฐานของการเลือกปฏิบัติ ไม่ว่าจะเป็นในรูปแบบใด” ซึ่งเป็นถ้อยคำตามข้อ 1 ของ UNCAT</p>
--	---	--

³ เฟิงอ้าง

(คำแปลจากต้นฉบับภาษาอังกฤษ)

		และข้อกำหนดขั้นต่ำในการปฏิบัติต่อผู้ต้องขัง (ข้อกำหนดเนลสัน แมนเดลา)	<p>และมีความหมายกว้างกว่าคำว่า “เลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรม” นอกจากนี้คำว่า “เลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรม” ยังมีความหมายเป็นนัยว่าอาจมีการเลือกปฏิบัติที่ “เป็นธรรม” ได้ ในขณะที่ข้อห้ามการเลือกปฏิบัตินั้นเป็นหลักการพื้นฐานของกฎหมายระหว่างประเทศ</p> <p>3. ข้อเสนอแนะของ ICJ และ AI ยังเสนอให้มีการเพิ่มบทบัญญัติเกี่ยวกับ “การลงโทษที่ขบถด้วยกฎหมาย” โดยให้รวมถึงการลงโทษซึ่งสอดคล้องกับบทบัญญัติตามกฎหมายระหว่างประเทศ</p> <p>4. ทั้งสององค์กรยังได้เสนอให้ขยายบทนิยามของผู้กระทำความผิดให้ครอบคลุมมากขึ้นตามข้อเสนอแนะข้างต้น</p>
นิยามของ “การกระทำที่บุคคลสูญหาย”			
3	<p><u>มาตรา 6</u></p> <p>ผู้ใดเป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐจับ ชัง ลักพา หรือกระทำด้วยประการใดให้ผู้อื่นปราศจากเสรีภาพในร่างกาย โดยเจ้าหน้าที่ของรัฐผู้นั้นปฏิเสธว่ามีได้กระทำการดังกล่าวหรือปกปิดชะตากรรมหรือสถานที่ปรากฏตัวของบุคคลนั้นซึ่งส่งผลให้บุคคลนั้นตกอยู่ภายนอกการ</p>	<p><u>มาตรา 6</u></p> <p><u>การกระทำที่บุคคลสูญหายเกิดขึ้นเมื่อ เจ้าหน้าที่ของรัฐหรือบุคคลอื่นที่ใช้อำนาจรัฐ จับ ชัง ลักพา หรือกระทำด้วยประการใดให้ผู้อื่นปราศจากเสรีภาพในร่างกาย จากนั้นมีการโดยเจ้าหน้าที่ของรัฐผู้นั้นปฏิเสธว่ามีได้กระทำการปฏิเสธที่จะยอมรับว่ามีกระทำการดังกล่าวหรือปกปิดชะตากรรมหรือสถานที่ปรากฏตัว</u></p>	<p>1. ICJ และ AI ขอเสนอให้ใช้ถ้อยคำว่า “ปฏิเสธที่จะยอมรับ” ซึ่งเป็นถ้อยคำตามข้อ 2 แห่งอนุสัญญาระหว่างประเทศว่าด้วยการคุ้มครองบุคคลทุกคนจากการบังคับให้หายสาบสูญ (International Convention for the Protection of All Persons from Enforced Disappearance หรือ “ICPPED”)</p>

(คำแปลจากต้นฉบับภาษาอังกฤษ)

	<p>คุ้มครองของกฎหมาย ผู้ที่กระทำความผิดฐานกระทำทำให้บุคคลสูญหาย</p>	<p>ของบุคคลนั้นซึ่งส่งผลให้บุคคลนั้นตกอยู่ภายนอกการคุ้มครองของกฎหมาย</p> <p><u>บุคคลใดร่วมกระทำการอย่างใดอย่างหนึ่งต่อไปนี้</u></p> <p><u>(ก) จับ ขัง ลักพา หรือกระทำด้วยประการใดให้ผู้อื่นปราศจากเสรีภาพในร่างกาย หรือ</u></p> <p><u>(ข) ปฏิเสธว่ามีได้มีการกระทำนั้น หรือปกปิดชะตากรรมหรือที่อยู่ของบุคคลนั้น</u></p> <p><u>เมื่อกระทำการตามมาตรานี้ ผู้ที่กระทำความผิดฐานกระทำทำให้บุคคลสูญหาย</u></p>	<p>แทนคำว่า “ปฏิเสธว่ามีได้กระทำการดังกล่าว”⁴ ทั้งนี้ ICPPED มีได้บัญญัติว่าเจ้าหน้าที่ต้องทำการ “ปฏิเสธ” การกระทำให้ผู้อื่นปราศจากเสรีภาพในร่างกาย วิธีการ เช่น การเจ็บบหรือการไม่เปิดเผยข้อมูล หรือการกล่าวเพียงว่ากรณีอยู่ระหว่างการสืบสวนสอบสวนทั้ง ๆ ที่ทราบว่ามีกรณีลิดรอนเสรีภาพในร่างกาย ล้วนถือเป็นการ “ปฏิเสธที่จะยอมรับ” แล้ว แม้จะมีได้มีการออกมาปฏิเสธก็ตาม</p> <p>2. ICJ และ AI ขอเสนอแนะให้แก้ไขเนื้อหาของมาตรา 6 เพื่อประกันว่าจะสามารถดำเนินคดีกับผู้กระทำความผิดฐานกระทำทำให้บุคคลสูญหาย ทั้งผู้ที่กระทำการให้ผู้อื่นปราศจากเสรีภาพโดยไม่ชอบด้วยกฎหมาย หรือผู้ที่ปกปิดข้อมูลเกี่ยวกับชะตากรรมหรือที่อยู่ของบุคคลนั้น หรือทั้งคู่ บทบัญญัติในร่างพระราชบัญญัติ ฯ ในปัจจุบันนั้นก่อให้เกิดปัญหา เนื่องจากในทางปฏิบัติแล้ว ผู้ที่จะกระทำการให้ผู้อื่นปราศจากเสรีภาพและผู้ที่ปกปิดข้อมูลเกี่ยวกับชะตากรรมหรือที่อยู่ของบุคคลนั้น</p>
--	---	---	---

⁴ ข้อ 2 ของ ICPPED บัญญัติว่า “เพื่อความมุ่งประสงค์ของอนุสัญญานี้ คำว่า “การหายสาบสูญโดยถูกบังคับ” หมายถึง การจับกุม กักขัง ลักพาตัว หรือการกระทำในรูปแบบใดๆ ก็ตาม ที่เป็นการลิดรอนเสรีภาพโดยเจ้าหน้าที่ของรัฐ หรือบุคคลหรือกลุ่มบุคคลซึ่งดำเนินการโดยได้รับการอนุญาต การสนับสนุนหรือการยอมรับโดยปริยายของรัฐ ตามมาด้วยการปฏิเสธที่จะยอมรับว่าได้มีการลิดรอนเสรีภาพ หรือการปกปิดชะตากรรมหรือที่อยู่ของบุคคลที่หายสาบสูญ ซึ่งส่งผลให้บุคคลดังกล่าวตกอยู่ภายนอกการคุ้มครองของกฎหมาย”

			<p>มักไม่ใช่คนเดียวกัน อันที่จริงแล้ว ICPPED ได้กำหนดว่าบุคคลอาจต้องรับผิดชอบกระทำทำให้บุคคลสูญหาย โดยการมีส่วนร่วมไม่ว่าจะเป็นการลิดรอนเสรีภาพโดยไม่ชอบด้วยกฎหมายหรือการปกปิดที่อยู่ของบุคคลนั้น อย่างไรก็ตาม</p> <p>3. เราเสนอให้กฎหมายกำหนดให้การกระทำทั้งสองแบบเป็นความผิดอาญา โดยการกระทำทั้งคู่จะมาประกอบกันเป็นอาชญากรรมการกระทำทำให้บุคคลสูญหาย เพื่อหลีกเลี่ยงสถานการณ์ที่มีเพียงบุคคลที่กระทำการครบทั้งสองอย่างเท่านั้นที่จะถูกดำเนินคดี รวมทั้งคุ้มครองมิให้มีการดำเนินคดีอย่างไม่ชอบธรรมต่อการกระทำบางอย่าง ซึ่งมีลักษณะที่เป็นไปโดยชอบด้วยกฎหมาย เช่น บุคคลหนึ่งอาจจะถูกลักพาตัวไปและถูกคุมขังโดยไม่สามารถติดต่อบุคคลภายนอกได้โดยคนกลุ่มหนึ่งหลังจากที่เขาหรือเธอถูกจับกุมตัวโดยชอบโดยเจ้าหน้าที่ของรัฐ โดยเจ้าหน้าที่ที่ทำการจับกุมตัวโดยชอบด้วยกฎหมายไม่ได้ทราบถึงหรือไม่ได้ทำการวางแผนเกี่ยวกับการลักพาตัว</p> <p>4. จากข้อเสนอแนะของ ICJ และ AI บทนิยามของผู้กระทำความผิดควรจะขยายให้ครอบคลุมมากขึ้นตามข้อเสนอแนะข้างต้น</p>
--	--	--	---

หลักประกันที่ปรากฏในร่างพระราชบัญญัติฯ			
4	<p><u>มาตรา 21</u></p> <p>ในการควบคุมผู้ถูกจำกัดเสรีภาพตามกฎหมาย เจ้าหน้าที่ของรัฐผู้มีหน้าที่ในการควบคุมบุคคลผู้ถูกจำกัดเสรีภาพต้องบันทึกข้อมูลเกี่ยวกับผู้ถูกจำกัดเสรีภาพ โดยอย่างน้อยต้องมีรายละเอียด ดังต่อไปนี้....</p>	<p><u>มาตรา 21</u></p> <p>ในการควบคุมผู้ถูกจำกัดเสรีภาพตามกฎหมาย เจ้าหน้าที่ของรัฐผู้มีหน้าที่ในการควบคุมบุคคลผู้ถูกจำกัดเสรีภาพต้องบันทึกข้อมูลเกี่ยวกับผู้ถูกจำกัดเสรีภาพ <u>ในทันทีหลังจากจับตัวบุคคลดังกล่าวเข้าสู่สถานที่ควบคุมตัว</u> โดยอย่างน้อยต้องมีรายละเอียด ดังต่อไปนี้....</p> <p><u>มาตรา [...]</u> (เสนอให้เพิ่มเป็นมาตราใหม่)</p> <p>ผู้ใด</p> <p>(1) <u>ทำให้การเยียวยาล่าช้าหรือการขัดขวางการเยียวยาแก่บุคคลที่ถูกลิดรอนเสรีภาพ</u></p>	<ol style="list-style-type: none">1. บทบัญญัติที่เสนอแนะให้เพิ่มเป็นมาตราใหม่นั้นใช้ถ้อยคำที่คัดมาจากข้อ 22 ของ ICCPED⁵2. ICJ และ AI เสนอว่าบทบัญญัติในมาตรา 21 ของร่างพระราชบัญญัติฯ ยังมีเนื้อหาไม่สอดคล้องกับบทบัญญัติข้อ 22 ของ ICCPED ทั้งหมด ข้อ 22 ของ ICCPED กำหนดให้รัฐต้องกำหนดบทลงโทษในกรณีที่ไม่มีการบันทึกข้อมูลเกี่ยวกับการลิดรอนเสรีภาพของบุคคล หรือมีการบันทึกข้อมูลที่ไม่เที่ยงตรง หรือมีความล่าช้าในการบันทึกข้อมูลนั้น กระทำการอันเป็นอุปสรรคต่อการจัดให้มีการเยียวยา หรือการปฏิเสธไม่ให้ข้อมูล หรือการให้ข้อมูลที่ไม่เที่ยงตรงเกี่ยวกับการลิดรอนเสรีภาพของบุคคล

⁵ ข้อ 22 ของ ICCPED บัญญัติว่า

“...แต่ละรัฐภาคีจะต้องดำเนินมาตรการที่จำเป็นในการป้องกันและกำหนดการลงโทษสำหรับการกระทำต่อไปนี้

(ก) การทำให้การเยียวยาล่าช้าหรือการขัดขวางการเยียวยาตามที่ระบุไว้ในข้อ 17 วรรค 2 ย่อหน้า (ฉ) และข้อ 20 วรรค 2

(ข) การไม่บันทึกข้อมูลการลิดรอนเสรีภาพของบุคคลใดๆ หรือการบันทึกข้อมูลที่เจ้าพนักงานผู้รับผิดชอบเรื่องการลงทะเบียนรู้หรือควรจะรู้ว่าไม่ถูกต้อง

(ค) การปฏิเสธที่จะจัดเตรียมข้อมูลเกี่ยวกับการลิดรอนเสรีภาพของบุคคล หรือการจัดเตรียมข้อมูลที่ไม่ถูกต้อง แม้ว่าจะปฏิบัติตามขั้นตอนตามกฎหมายในการจัดเตรียมข้อมูลอย่างครบถ้วนแล้วก็ตาม”

(คำแปลจากต้นฉบับภาษาอังกฤษ)

		<p>(2) <u>ไม่บันทึกข้อมูลการลิตรอนเสรีภาพของบุคคลใดๆ หรือการบันทึกข้อมูลที่เจ้าพนักงานผู้รับผิดชอบเรื่องการลงทะเบียนรัฐหรือควรจะรู้ว่าเป็นข้อมูลที่ไม่ถูกต้อง</u></p> <p>(3) <u>การปฏิเสธที่จะจัดเตรียมข้อมูลเกี่ยวกับการลิตรอนเสรีภาพของบุคคล หรือการจัดเตรียมข้อมูลที่ไม่ถูกต้องเกี่ยวกับการลิตรอนเสรีภาพของบุคคล</u></p> <p><u>ต้องระวางโทษ (บทลงโทษที่ได้สัดส่วนกับลักษณะและความรุนแรงของการกระทำความผิด)</u></p>	<p>3. นอกจากนี้ ICJ และ AI ยังเสนอแนะว่าการบันทึกจะต้องกระทำ “ทันทีหลังจากจับตัวบุคคลดังกล่าวเข้าสู่สถานที่ควบคุมตัว”</p>
5	<p><u>มาตรา 23</u></p> <p>เจ้าหน้าที่ของรัฐผู้ทำการจำกัดเสรีภาพบุคคลหรือศาล อาจไม่เปิดเผยข้อมูลเกี่ยวกับผู้ถูกจำกัดเสรีภาพตามมาตรา 21 หากผู้นั้นอยู่ภายใต้การคุ้มครองของกฎหมายโดยเป็นผู้ที่อยู่ในอำนาจศาล และการเปิดเผยดังกล่าว</p>	<p><u>มาตรา 23</u></p> <p><u>บนพื้นฐานเฉพาะกรณีพิเศษ</u> เจ้าหน้าที่ของรัฐผู้ทำการจำกัดเสรีภาพบุคคลหรือศาล อาจไม่เปิดเผยข้อมูลเกี่ยวกับผู้ถูกจำกัดเสรีภาพตามที่บัญญัติไว้ในมาตรา 21 หากผู้นั้นอยู่ภายใต้การคุ้มครองของกฎหมายโดยเป็นผู้ที่อยู่ในอำนาจศาล <u>ในกรณีที่มีความจำเป็นอย่าง</u></p>	<p>1. บทบัญญัติที่เสนอแนะให้เพิ่มเป็นมาตราใหม่นั้นใช้ถ้อยคำที่คัดมาจากข้อ 20 ของ ICCPED</p> <p>2. มาตรา 23 ของร่างพระราชบัญญัติฯ ไม่สอดคล้องกับมาตรา 20 ของ ICCPED⁶ ซึ่งกำหนดว่าสิทธิที่จะได้รับข้อมูลนั้นถูกจำกัดได้บนพื้นฐานเฉพาะกรณีพิเศษเท่านั้น และจำเป็นต้องเป็นไปตามเงื่อนไขต่างๆ หาก</p>

⁶ ข้อ 20 ICCPED บัญญัติว่า “ต่อเมื่อบุคคลอยู่ภายใต้การคุ้มครองของกฎหมายและการลิตรอนเสรีภาพอยู่ในอำนาจของตุลาการเท่านั้น สิทธิที่จะได้รับข้อมูลตามที่ได้ระบุไว้ในข้อ 18 จึงถูกจำกัดได้ บนพื้นฐานเฉพาะกรณีพิเศษ เมื่อมีความจำเป็นอย่างเคร่งครัดหรือเมื่อกฎหมายกำหนดให้กระทำได้ และถ้าการส่งต่อข้อมูลนี้จะมีผลกระทบในทางลบต่อสิทธิส่วนบุคคลหรือความปลอดภัยของบุคคล เป็นอุปสรรคต่อการสืบสวนทางอาญา หรือจะด้วยเหตุผลประการใดตามกฎหมายและกฎหมายระหว่างประเทศ และจุดประสงค์ของอนุสัญญา...”

(คำแปลจากต้นฉบับภาษาอังกฤษ)

	อาจละเมิดต่อความเป็นส่วนตัวหรือก่อให้เกิดผลร้ายต่อบุคคล หรือเป็นอุปสรรคต่อการสืบสวนสอบสวนคดีอาญา	<u>เครื่องครัด</u> และการเปิดเผยดังกล่าวอาจละเมิดต่อความเป็นส่วนตัวหรือก่อให้เกิดผลร้ายต่อบุคคล หรือเป็นอุปสรรคต่อการสืบสวนสอบสวนคดีอาญา	ปราศจากซึ่งเงื่อนไขเหล่านี้ก็มีความเสี่ยงที่สิทธิที่จะทราบข้อมูลจะถูกปฏิเสธหรือข้อมูลไม่ได้ถูกเปิดเผยอย่างเหมาะสม
การดำเนินคดี			
6	<u>มาตรา 27</u> ให้ศาลอาญาคดีทุจริตและประพฤติมิชอบเป็นศาลที่มีเขตอำนาจเหนือคดีความผิดตามพระราชบัญญัตินี้	<u>มาตรา 27</u> ให้ศาลอาญาคดีทุจริตและประพฤติมิชอบเป็นศาลที่มีเขตอำนาจเหนือคดีความผิดตามพระราชบัญญัตินี้ <u>การดำเนินคดีที่อยู่ภายใต้เขตอำนาจศาลทหารจำต้องอยู่ภายใต้เขตอำนาจศาลทั่วไป</u>	<ol style="list-style-type: none">1. เราเข้าใจว่าหากความผิดภายใต้ร่างพระราชบัญญัตินี้ อยู่ภายใต้เขตอำนาจของศาลอาญาคดีทุจริตและประพฤติมิชอบ พระราชบัญญัติวิธีพิจารณาคดีทุจริตและประพฤติมิชอบจะถูกใช้บังคับกับการพิจารณาคดีตามร่างพระราชบัญญัติ ฯ นี้2. อย่างไรก็ตาม กฎหมายดังกล่าวเปิดช่องให้ความผิดตามร่างพระราชบัญญัติ ฯ ที่อยู่ภายใต้เขตอำนาจศาลทหารตามพระราชบัญญัติธรรมนูญศาลทหาร พ.ศ. 2498 ถูกดำเนินคดีโดยศาลทหารได้ เนื่องจากมาตรา 4 ของพระราชบัญญัติวิธีพิจารณาคดีทุจริตและประพฤติมิชอบยินยอมให้นำบทบัญญัติในพระราชบัญญัติไปใช้บังคับแก่การพิจารณาพิพากษาคดีทุจริตและประพฤติมิชอบในศาลทหารโดยอนุโลม

(คำแปลจากต้นฉบับภาษาอังกฤษ)

			<p>3. กฎหมายและมาตรฐานในทางระหว่างประเทศกำหนดว่าศาลทหารสามารถพิจารณาคดีที่เป็นความผิดทางการทหารซึ่งกระทำโดยเจ้าหน้าที่ทหารได้ แต่ในทุกรกรณี เขตอำนาจของศาลทหารจำกัดระยะไว้ และให้ศาลทั่วไปเป็นผู้มีอำนาจในการไต่สวนการละเมิดสิทธิมนุษยชนอย่างร้ายแรง ได้แก่ การสังหารนอกกระบวนการยุติธรรม การกระทำที่บุคคลสูญหาย และการทรมาน รวมถึงการดำเนินคดีและพิจารณาคดีบุคคลที่ถูกกล่าวหาว่ากระทำความผิดดังกล่าว⁷</p>
--	--	--	---

⁷ ดู ชุดหลักการว่าด้วยการคุ้มครองและส่งเสริมสิทธิมนุษยชนผ่านการจัดการยกเว้นการลอยนวลพ้นผิดขององค์การสหประชาชาติฉบับปรับปรุง (Updated Set of Principles for the Protection and Promotion of Human Rights through Action to Combat Impunity) (“หลักการยกเว้นการลอยนวลพ้นผิด”) UN Doc E/CN.4/2005/102/Add.1, 2005 ทั้งนี้ ข้อ 29 ของหลักการยกเว้นการลอยนวลพ้นผิดได้กำหนดว่า “เขตอำนาจของศาลทหารจำกัดอยู่เพียงแต่ความผิดทางการทหารซึ่งกระทำโดยเจ้าหน้าที่ทหาร โดยไม่รวมถึงกรณีการละเมิดสิทธิมนุษยชนซึ่งจะอยู่ภายใต้อำนาจของศาลภายในทั่วไป หรือในกรณีอันเหมาะสม สำหรับอาชญากรรมร้ายแรงภายใต้กฎหมายระหว่างประเทศ โดยศาลอาญาระหว่างประเทศหรือที่ถูกทำให้มีลักษณะระหว่างประเทศ” ดูเพิ่มเติม คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งสหประชาชาติ, Draft Principles Governing the Administration of Justice Through Military Tribunals (“หลักการ Decaux”), U.N. Doc. E/CN.4/2006/58 (2006), 13 มกราคม 2006, ลำดับที่ 9

รูปแบบของความรับผิด			
7	<p><u>มาตรา 31</u></p> <p>ผู้ใดสมคบเพื่อกระทำความผิดตามมาตรา 28 มาตรา 29 หรือมาตรา 30 ต้องระวางโทษหนึ่งในสามของโทษที่กำหนดไว้สำหรับความผิดนั้น</p> <p>ถ้าได้มีการกระทำความผิดเพราะเหตุที่ได้มีการสมคบกันตามวรรคหนึ่ง ผู้สมคบกันนั้นต้องระวางโทษตามที่กำหนดไว้สำหรับความผิดนั้น</p> <p>ในกรณีที่ความผิดได้กระทำถึงขั้นลงมือกระทำความผิด แต่เนื่องจากการเข้าขัดขวางของผู้สมคบทำให้การกระทำนั้นกระทำไปไม่ตลอดหรือกระทำไปตลอดแล้วแต่การกระทำนั้นไม่บรรลุผล ผู้สมคบที่กระทำการขัดขวางนั้น คงรับโทษตามที่กำหนดไว้ในวรรคหนึ่งเท่านั้น</p>	<p><u>มาตรา 31</u> (เสนอให้เพิ่มเป็นมาตราใหม่)</p> <p>ผู้ใด</p> <ul style="list-style-type: none">(i) พยายาม (attempt) กระทำการ(ii) มีส่วนร่วม (participation) ในการกระทำ(iii) มีส่วนเกี่ยวข้อง (complicity) ในการกระทำ(iv) สั่งการ (order) ชักชวน (solicit) หรือจูงใจ (induce) ให้มีการกระทำ <p>ความผิดตามมาตรา 28 มาตรา 29 หรือมาตรา 30 ต้องระวางโทษ (บทลงโทษที่ได้สัดส่วนกับลักษณะและความรุนแรงของการกระทำความผิด หรือตามมาตรา 80 83 และ 84 แห่งประมวลกฎหมายอาญา)</p> <p>หรือ</p> <p>อ้างถึงมาตราต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องในภาคความผิดของประมวลกฎหมายอาญา (เช่น มาตรา 80 83 และ 84)</p>	<ol style="list-style-type: none">1. แม้จะพิจารณาประกอบกับบทบัญญัติในหมวด 5-6 ภาค 1 ของประมวลกฎหมายอาญา ICJ และ AI เสนอแนะให้เพิ่มรูปแบบของความรับผิด และผู้ที่กระทำความผิดบางประเภทซึ่งควรต้องรับผิดชอบต่อการกระทำที่เป็นการทรมานและการกระทำให้บุคคลสูญหายให้ครอบคลุมตามข้อ 4 UNCAT และข้อ 6 ICCPED2. ข้อ 4 ของ UNCAT กำหนดให้รัฐต้องกำหนดบทลงโทษในกรณี “การพยายามกระทำการทรมาน และสำหรับการกระทำโดยบุคคลใดที่เป็นการสมรู้ร่วมคิด หรือการมีส่วนร่วมในการทรมานด้วย” ในขณะที่มาตรา 6 ของ ICCPED กำหนดให้รัฐต้องกำหนดบทลงโทษต่อบุคคลที่ “กระทำ สั่งการ ชักชวน หรือจูงใจให้กระทำการพยายามที่จะกระทำการดังกล่าว”3. ICJ และ AI ยังเสนออีกว่าร่างพระราชบัญญัติฯ จำต้องกำหนดรูปแบบความรับผิดและประเภทของผู้กระทำความผิดซึ่งควรต้องรับผิดชอบประตบัติหรือการลงโทษอื่นที่โหดร้าย ไร้มนุษยธรรม หรือที่ย่ำยีศักดิ์ศรี

(คำแปลจากต้นฉบับภาษาอังกฤษ)

	<p><u>มาตรา 32</u></p> <p>ผู้สนับสนุนในการกระทำความผิดตามมาตรา 28 มาตรา 29 หรือมาตรา 30 ต้องระวางโทษ เช่นเดียวกับตัวการในความผิดนั้น</p>	<p><u>มาตรา [...]</u> (เสนอให้เพิ่มเป็นมาตราใหม่)</p> <p>บุคคลผู้ใด</p> <ul style="list-style-type: none">(i) พยายามกระทำการ(ii) มีส่วนร่วมในการกระทำ(iii) มีส่วนเกี่ยวข้องในการกระทำ <p>ความผิดเกี่ยวกับการประตบัติหรือการลงโทษอื่นที่ โหดร้าย ไร้มนุษยธรรม หรือที่ย่ำยีศักดิ์ศรีตามมาตรา [...] ต้องระวางโทษ (บทลงโทษที่ได้สัดส่วนกับ ลักษณะและความรุนแรงของการกระทำความผิด)</p>	
--	--	---	--

(คำแปลจากต้นฉบับภาษาอังกฤษ)

ความรับผิดชอบของผู้บังคับบัญชา			
8	<p><u>มาตรา 34</u></p> <p>ผู้บังคับบัญชาผู้ใดทราบว่ามีผู้ใต้บังคับบัญชาซึ่งอยู่ภายใต้การบังคับบัญชาของตนจะกระทำหรือได้กระทำความผิดตามมาตรา 28 มาตรา 29 หรือมาตรา 30 และไม่ดำเนินการที่จำเป็นและเหมาะสม เพื่อป้องกันหรือระงับการกระทำความผิด หรือไม่ดำเนินการหรือส่งเรื่องให้ดำเนินการสอบสวนและดำเนินคดีตามกฎหมาย ต้องระวางโทษกึ่งหนึ่งของโทษที่กำหนดไว้สำหรับความผิดนั้น</p>	<p><u>มาตรา 34</u></p> <p>ผู้บังคับบัญชาผู้ใดทราบ [ควรทราบ] หรือเจตนาละเลยข้อมูลซึ่งระบุอย่างชัดเจนว่าผู้ใต้บังคับบัญชาซึ่งอยู่ภายใต้อำนาจและการควบคุมที่มีผลของตน (effective authority and control) จะกระทำหรือได้กระทำความผิดตามมาตรา 28 มาตรา 29 หรือมาตรา 30 และไม่ดำเนินการที่จำเป็นและเหมาะสมตามอำนาจหน้าที่ของตน เพื่อป้องกันหรือระงับการกระทำความผิด หรือไม่ดำเนินการหรือส่งเรื่องให้ดำเนินการสอบสวนและดำเนินคดีตามกฎหมาย ต้อง</p>	<p>1. บทบัญญัติที่เสนอให้เพิ่มเป็นมาตราใหม่นั้นใช้ถ้อยคำที่คัดมาจากข้อ 6 ของ ICPPED⁸ ซึ่งกำหนดให้รัฐต้องกำหนดบทลงโทษในกรณีที่มีผู้บังคับบัญชา “ทราบหรือเจตนาละเลยข้อมูลซึ่งระบุอย่างชัดเจนว่าผู้ใต้บังคับบัญชาภายใต้อำนาจและการควบคุมที่มีผลของตน (effective authority and control) ได้กระทำหรือจะกระทำความผิดฐานกระทำให้บุคคลหายสาบสูญโดยถูกบังคับ”</p> <p>2. คล้ายคลึงกัน ในความคิดเห็นทั่วไปที่ 2 ของคณะกรรมการต่อต้านการทรมานแห่งสหประชาชาติ ได้ตีความว่าตามบทบัญญัติ UNCAT นั้น “ผู้ที่ใช้อำนาจ</p>

⁸ข้อ 6 ของ ICPPED บัญญัติให้ “1. รัฐภาคีแต่ละรัฐต้องดำเนินมาตรการที่จำเป็นเพื่ออย่างน้อยที่สุดให้บุคคลต่อไปนี้มีคามผิดทางอาญา (...) (ข) ผู้บังคับบัญชาซึ่ง (i) ทราบหรือเจตนาละเลยข้อมูลซึ่งระบุอย่างชัดเจนว่า ผู้ใต้บังคับบัญชาภายใต้อำนาจและการควบคุมที่มีผลของตน ได้กระทำหรือจะกระทำความผิดฐานกระทำให้บุคคลหายสาบสูญโดยถูกบังคับ (ii) มีอำนาจความรับผิดชอบและการควบคุมอย่างมีผลเหนือกิจกรรมซึ่งเกี่ยวข้องกับความผิดฐานกระทำให้บุคคลหายสาบสูญโดยถูกบังคับ (iii) ไม่ได้ดำเนินการต่าง ๆ ทั้งหมดที่จำเป็นและเหมาะสมภายใต้อำนาจของตนเพื่อป้องกันหรือระงับการกระทำให้บุคคลหายสาบสูญโดยถูกบังคับหรือเสนอเรื่องต่อเจ้าหน้าที่ที่มีอำนาจเพื่อดำเนินการสอบสวนและดำเนินคดี (...) 2. คำสั่งหรือการสั่งการจากผู้มีอำนาจสาธารณะ พลเรือนหรือทางทหารหรืออื่นๆ ไม่สามารถยกขึ้นเป็นข้ออ้างที่มีเหตุผลสำหรับความผิดฐานกระทำให้บุคคลหายสาบสูญโดยถูกบังคับได้”

(คำแปลจากต้นฉบับภาษาอังกฤษ)

	<p>ผู้บังคับบัญชาตามวรรคหนึ่งจะต้องเป็นผู้ซึ่งมีหน้าที่รับผิดชอบและมีอำนาจควบคุมการกระทำซึ่งเกี่ยวข้องกับความผิดฐานกระทำทรามานหรือความผิดฐานกระทำให้บุคคลสูญหาย</p>	<p>ระวางโทษกึ่งหนึ่งของโทษที่กำหนดไว้สำหรับความผิดนั้น</p> <p>ผู้บังคับบัญชาตามวรรคหนึ่งจะต้องเป็นผู้ซึ่งมีหน้าที่รับผิดชอบและมีอำนาจควบคุมการกระทำซึ่งเกี่ยวข้องกับความผิดฐานกระทำทรามานหรือความผิดฐานกระทำให้บุคคลสูญหาย</p> <p><u>ทั้งนี้ ไม่อาจอ้างคำสั่งหรือข้อสั่งการจากเจ้าหน้าที่รัฐพลเรือน ทหาร หรือบุคคลอื่นใด เพื่อสร้างความชอบธรรมให้กับความผิดตามมาตรา 28 มาตรา 29 หรือมาตรา 30 ได้</u></p>	<p>บังคับบัญชา (...) ไม่อาจหลีกเลี่ยงภาระความรับผิดชอบหรือหลบเลี่ยงความรับผิดชอบทางอาญาต่อการทรามานหรือการประตบัติที่โหดร้าย อันเกิดจากการกระทำของผู้ที่อยู่ใต้บังคับบัญชาได้ ถ้าผู้บังคับบัญชาทราบหรือควรทราบว่า การกระทำอันเป็นการต้องห้ามเกิดขึ้น หรือจะเกิดขึ้น และไม่ดำเนินมาตรการที่เหมาะสมและจำเป็นเพื่อป้องกันการกระทำผิด”</p> <p>3. จากข้อเสนอแนะของ ICJ และ AI นั้น ทั้งสององค์กรได้เสนอให้มีการนำบทบัญญัติจากข้อ 6(2) ของ ICCPED ซึ่งสอดคล้องกับข้อ 2(3) ของ UNCAT มาบรรจุในมาตรานี้ ซึ่งส่งผลให้คำสั่งหรือการสั่งการจากผู้มีอำนาจรัฐหรืออื่นๆ ไม่สามารถถูกยกขึ้นเป็นข้ออ้างเพื่อปฏิเสธความรับผิดชอบได้</p>
--	---	--	--

(คำแปลจากต้นฉบับภาษาอังกฤษ)

การบัญญัติให้การประติบัติหรือการลงโทษอื่นที่โหดร้าย ไร้มนุษยธรรม หรือที่ย่ำยีศักดิ์ศรี เป็นความผิดอาญา			
9	ยังไม่มีเนื้อหาเรื่องนี้	<p>มาตรา [...] (เสนอให้เพิ่มเป็นมาตราใหม่)</p> <p>การกระทำใดๆ ที่เป็นการประติบัติหรือการลงโทษอื่นที่โหดร้าย ไร้มนุษยธรรม หรือที่ย่ำยีศักดิ์ศรี [อย่างร้ายแรง] ซึ่งไม่ถึงขั้นเป็นการทรมานตามนิยามในมาตรา 3 เมื่อการกระทำเช่นว่าได้กระทำโดย หรือด้วยการยุยง หรือด้วยความยินยอม หรือรู้เห็นเป็นใจของเจ้าหน้าที่ของรัฐหรือบุคคลอื่นที่ใช้อำนาจรัฐ ให้ถือเป็นความผิดตามพระราชบัญญัตินี้ตามที่ระบุในมาตรา 24, 25, 26 และ 27</p> <p>[ให้กำหนดบทลงโทษตามความเหมาะสมในหมวด 5 ของร่างพระราชบัญญัติฯ]</p> <p>หรือ</p> <p>ให้อ้างถึงบทบัญญัติที่เกี่ยวข้องตามฐานความผิดที่มีอยู่ในประมวลกฎหมายอาญาของไทย (อาทิเช่น</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. บทบัญญัติที่เสนอให้เพิ่มเป็นมาตราใหม่นั้นใช้ถ้อยคำที่คัดมาจากข้อ 16 ของ UNCAT⁹ 2. ICJ และ AI มีข้อเสนอว่าควรกำหนดให้การประติบัติหรือการลงโทษอื่นที่โหดร้าย ไร้มนุษยธรรม หรือที่ย่ำยีศักดิ์ศรี เป็นความผิดทางอาญาอย่างชัดเจนในร่างพระราชบัญญัติฯ เพื่อประกันว่าการร้องเรียน การสอบสวน และการดำเนินคดีตามพระราชบัญญัติฯ จะไม่จำกัดเฉพาะการกระทำที่ตรงตามนิยามการทรมานเท่านั้น 3. แม้ว่า UNCAT จะไม่ได้ให้คำนิยามการประติบัติหรือการลงโทษอื่นที่โหดร้าย ไร้มนุษยธรรม หรือที่ย่ำยีศักดิ์ศรีเพื่อการนำไปใช้ในกฎหมายภายในประเทศ แต่ข้อ 16 ก็กำหนดให้รัฐภาคีมีพันธกรณีในการป้องกันการประติบัติหรือการลงโทษอื่นที่โหดร้าย ไร้มนุษยธรรม หรือที่ย่ำยีศักดิ์ศรี และหน่วยงานภายใต้

⁹ ข้อ 16 ของ UNCAT บัญญัติว่า “1. ให้รัฐภาคีแต่ละรัฐรับที่จะป้องกันมิให้มีการกระทำอื่นที่โหดร้าย ไร้มนุษยธรรม หรือ การประติบัติ หรือการลงโทษที่ย่ำยีศักดิ์ศรีที่ไม่ถึงกับเป็นการทรมานตามที่นิยามไว้ในข้อ 1 เกิดขึ้นในอาณาเขตภายใต้เขตอำนาจรัฐของตน เมื่อการกระทำเช่นว่าได้กระทำโดย หรือด้วยการยุยง หรือความยินยอม หรือความรู้เห็นเป็นใจของเจ้าหน้าที่ของรัฐหรือบุคคลอื่นซึ่งปฏิบัติหน้าที่ในตำแหน่งทางการโดยเฉพะอย่างยิ่ง พันธกรณีทั้งปวงในข้อ 10 ข้อ 11 ข้อ 12 และข้อ 13 ให้นำมาใช้บังคับ โดยการใช้แทนที่การกล่าวถึงการทรมาน หรือการกล่าวถึงการประติบัติหรือการลงโทษอื่นที่โหดร้าย ไร้มนุษยธรรม หรือที่ย่ำยีศักดิ์ศรี”

(คำแปลจากต้นฉบับภาษาอังกฤษ)

		<p>มาตรา 295, 296, 297 (1), 297(2), 297(3), 297 (4), 297(6) และ 297(7)) เมื่อความผิดดังกล่าวกระทำโดยเจ้าหน้าที่ของรัฐหรือบุคคลซึ่งใช้อำนาจรัฐและเป็นการกระทำที่ยังไม่ถือว่าเป็นการทรมาน</p>	<p>กลไกระหว่างประเทศก็ระบุอย่างชัดเจนด้วยว่า โดยทั่วไปแล้วข้อบัญญัตินี้ครอบคลุมไปถึงการกำหนดให้การกระทำใด ๆ ที่เข้าข่ายการประตบัติหรือการลงโทษอื่นที่โหดร้าย ไร้มนุษยชน หรือที่ย่ำยีศักดิ์ศรี เป็นความผิดทางอาญา โดยเฉพาะอย่างยิ่งเมื่อการประตบัติหรือการลงโทษอื่นที่โหดร้าย ไร้มนุษยธรรม หรือที่ย่ำยีศักดิ์ศรี เป็นข้อห้ามเด็ดขาดเช่นเดียวกับการทรมาน¹⁰ โดยถือเป็นข้อห้ามที่ไม่อาจละเว้นได้¹¹ตามกติการะหว่างประเทศว่าด้วยสิทธิพลเมืองและสิทธิทางการเมือง (International Covenant on Civil and Political Rights หรือ ICCPR) ซึ่งประเทศไทยเป็นภาคี</p> <p>4. ICJ และ AI มีข้อเสนอแนะให้เพิ่มคำว่า “อย่างร้ายแรง” เพราะแม้ว่าการประตบัติหรือการลงโทษอื่นที่โหดร้าย ไร้มนุษยธรรม หรือที่ย่ำยีศักดิ์ศรีเกือบทั้งหมดควรถูกกำหนดให้เป็นความผิดทางอาญา แต่ไม่ใช่ว่า “การกระทำที่ย่ำยีศักดิ์ศรี” ทั้งหมดจะมีส่วนร่วมกับการลงโทษทางอาญา รูปแบบการกระทำที่</p>
--	--	---	--

⁸ ข้อ 7 ICCPR

⁹ ข้อ 4 ICCPR

(คำแปลจากต้นฉบับภาษาอังกฤษ)

			ย่ำยีศักดิ์ศรีที่ “ไม่ร้ายแรง” เช่น การใช้คำดูหมิ่นสั้นๆ สามารถใช้การลงโทษทางวินัยได้
การไม่รับฟังคำให้การหรือข้อมูลใดที่ได้มาจากการกระทำที่ทรน การประติบัติหรือการลงโทษอื่นที่โหดร้าย ไร้มนุษยธรรม หรือที่ย่ำยีศักดิ์ศรี หรือการกระทำที่บุคคลสูญหาย เป็นพยานหลักฐาน			
10	ยังไม่มีเนื้อหาเรื่องนี้	มาตรา [...] (เสนอให้เพิ่มเป็นมาตราใหม่) คำให้การใด ๆ ที่พิสูจน์ได้ว่าได้ให้โดยเป็นผลจากการทรน การประติบัติหรือการลงโทษอื่นที่โหดร้าย ไร้มนุษยธรรม หรือที่ย่ำยีศักดิ์ศรี หรือการกระทำที่บุคคลสูญหาย จะขึ้นอ้างเป็นหลักฐานในการดำเนินคดีมิได้ เว้นแต่จะใช้เป็นหลักฐานผูกมัดบุคคลที่ถูกกล่าวหาว่าได้กระทำการทรน การประติบัติหรือการลงโทษอื่นที่โหดร้าย ไร้มนุษยธรรม หรือที่ย่ำยีศักดิ์ศรี หรือการกระทำที่บุคคลสูญหาย ในฐานะเป็นหลักฐานว่าคำให้การได้มาโดยวิธีนั้น	1. บทบัญญัติที่เสนอแนะให้เพิ่มเป็นมาตราใหม่นั้นใช้ถ้อยคำที่คัดมาจากข้อ 15 ¹² ของ UNCAT ¹³ 2. ICJ และ AI ทราบว่า มาตรา 226 แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาของไทยห้ามมิให้รับฟังพยานหลักฐานที่ได้มาโดยวิธีการที่มีขบด้วยกฎหมาย โดยมีข้อยกเว้นอยู่ในมาตรา 226/1 และ 226/2 แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา ซึ่งมอบอำนาจให้ศาลสามารถใช้ดุลพินิจในการพิจารณารับฟังหลักฐานนั้นได้ ICJ และ AI เชื่อว่าควรกำหนดข้อห้ามเด็ดขาดต่อการรับฟังคำให้การเป็นพยานหลักฐานใน

¹² ข้อ 15 ของ UNCAT บัญญัติว่า “ให้รัฐภาคีแต่ละรัฐประกันว่า จะยกคำให้การใดที่พิสูจน์ได้ว่าได้ให้โดยเป็นผลจากการทรนขึ้นอ้างเป็นหลักฐานในการดำเนินคดีมิได้ เว้นแต่จะใช้เป็นหลักฐานผูกมัดบุคคลที่ถูกกล่าวหาว่าได้กระทำการทรน ในฐานะเป็นหลักฐานว่าคำให้การได้มาโดยวิธีนั้น”

¹³ เป็นที่สังเกตว่า แม้ว่าข้อ 15 ของ UNCAT จะอ้างถึงเฉพาะการไม่รับฟังคำให้การที่ได้มาจากการทรน แต่ทางคณะกรรมการต่อต้านการทรนแห่งสหประชาชาติก็ได้ชี้แจงว่าข้อ 15 ควรบังคับใช้ทั้งกรณีที่เป็นการทรน และการประติบัติหรือการลงโทษอื่นที่โหดร้าย ไร้มนุษยธรรม หรือที่ย่ำยีศักดิ์ศรี ดูเพิ่มเติม: คณะกรรมการฯ, ความเห็นทั่วไปที่ No 2, op. cit 1, §3, 6

(คำแปลจากต้นฉบับภาษาอังกฤษ)

			ร่างพระราชบัญญัติฯ ทั้งนี้เพื่อให้ศาลสามารถใช้ดุลพินิจตามมาตรา 226/1 และ 226/2 แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาในคดีที่เป็นการทรมานหรือการประตบัติหรือการลงโทษอื่นที่โหดร้าย ไร้มนุษยธรรม หรือที่ย่ำยีศักดิ์ศรี หรือการกระทำทำให้บุคคลสูญหาย
หลักประกันเพิ่มเติม			
11	ยังไม่มีเนื้อหาเรื่องนี้	<p><u>หลักประกัน:ทั่วไป</u></p> <p>มาตรา [...] (เสนอให้เพิ่มเป็นมาตราใหม่)</p> <p>ผู้ถูกควบคุมหรือขังมีสิทธิพบผู้ซึ่งจะเป็นทนายความในโอกาสแรก และไม่เกิน 24 ชั่วโมงนับแต่ถูกจับกุม โดยไม่มีข้อยกเว้น เช่นเดียวกับที่บัญญัติไว้ในมาตรา 7/1(1) แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา</p> <p>ญาติของผู้ถูกควบคุมตัวต้องได้รับแจ้งถึงการจับกุม และสถานที่ที่ควบคุมตัวโดยทันที และไม่เกิน 18 ชั่วโมงนับแต่ถูกจับกุม ในทุกกรณี เช่นเดียวกับที่บัญญัติไว้ในมาตรา 7/1(1) และมาตรา 83 แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา</p> <p>ห้ามมิให้ควบคุมตัวในสถานที่ที่อยู่ภายใต้การควบคุมของผู้สืบสวนหรือผู้สอบสวนในกรณีนั้น ๆ เกินกว่า</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. ICJ และ AI ขอเสนอให้เพิ่มบทบัญญัติในร่างพระราชบัญญัติฯ เพื่อประกันว่าหลักประกันที่ป้องกันการทรมาน การประตบัติหรือการลงโทษอื่นที่โหดร้าย ไร้มนุษยธรรม หรือที่ย่ำยีศักดิ์ศรี หรือการกระทำทำให้บุคคลสูญหาย จะถูกบังคับใช้ทันทีหลังการจับกุมหรือควบคุมตัว 2. ปัจจุบันในประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาได้มีการกำหนดหลักประกันในการป้องกันการทรมาน การประตบัติหรือการลงโทษอื่นที่โหดร้าย ไร้มนุษยธรรม หรือที่ย่ำยีศักดิ์ศรี หรือการกระทำทำให้บุคคลสูญหาย ไว้หลายประการ เช่นในมาตรา 7/1, 83, 87 และ 134/3 เรายังเข้าใจว่าหลักประกันบางประการถูกเสนอต่อนายกรัฐมนตรีโดยคณะกรรมการสิทธิการของสภาผู้แทนราษฎร เช่น ข้อเสนอ

(คำแปลจากต้นฉบับภาษาอังกฤษ)

		<p>ระยะเวลาที่ระบุไว้ในกฎหมายเพื่อการดำเนินการขอ หมายขออนุญาตฝากขังก่อนการพิจารณาคดี โดยต้อง ไม่เกิน 48 ชั่วโมงนับตั้งแต่ถูกจับกุม ไม่ว่าในกรณีใดๆ ก็ตาม เช่นเดียวกับที่บัญญัติไว้ในมาตรา 87 แห่ง ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา</p> <p><u>หลักประกัน : ในระหว่างการสอบปากคำ</u></p> <p>มาตรา [...] (เสนอให้เพิ่มเป็นมาตราใหม่)</p> <p>ทนายความของบุคคลที่ถูกสอบปากคำสามารถเข้า ร่วมการสอบปากคำได้ทุกครั้ง โดยให้นำมาตรา 134/3 ของประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาบังคับใช้โดยอนุโลม ก่อนเริ่มการสอบปากคำทุก ครั้งให้มีการระบุตัวตนของผู้ที่เข้าร่วมการสอบปากคำ ทุกคน ให้มีการบันทึกวิดีโอหรือบันทึกเสียงการ สอบปากคำทุกครั้ง และให้มีการบันทึกข้อมูลแสดง ตัวตนของบุคคลทุกคนที่เข้าร่วมการสอบปากคำ ข้อความหรือหลักฐานใด ๆ อันได้มาจากการ สอบปากคำที่ทนายความไม่ได้เข้าร่วมหรือไม่มีการ บันทึก ให้ถือว่าไม่อาจรับฟังเป็นพยานหลักฐานได้</p>	<p>ให้มีการแก้ไขประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา เรื่องการบันทึกวิดีโอและบันทึกเสียงระหว่างการ สอบปากคำ การจับกุม และการค้น อย่างไรก็ตาม ICJ และ AI เห็นว่าหลักประกันเหล่านี้ควรถูกอ้างอิงในร่าง พระราชบัญญัติ ฯ เพราะเป็นการ “แปล” ความเห็น ของกลไกที่ทำการติดตามการปฏิบัติตามพันธกรณีใน สนธิสัญญามาใช้ทางปฏิบัติและให้แนวทางที่เป็น รูปธรรมและชัดเจนในการปฏิบัติกับบุคคลที่ถูกจับกุม ควบคุมตัว หรือถูกซักถามข้อมูล แม้ว่าหลักประกัน ดังกล่าวจะถูกระบุไว้ในกฎหมายไทยแล้ว การประกัน ถึงหลักประกันดังกล่าวในร่างพระราชบัญญัติฯ ก็มี ความสำคัญอย่างยิ่งเพื่อจะสร้างกฎหมายที่ครอบคลุม หลักประกันป้องกันการทรมาน การประตบัติอื่นที่ โหดร้าย หรือการกระทำที่บุคคลสูญหาย ทั้งหมดทั้ง ปวง</p>
--	--	--	---

การเป็นความผิดต่อเนื่องของอาชญากรรมการกระทำให้บุคคลสูญหาย			
12	ยังไม่มีเนื้อหาเรื่องนี้	<p>มาตรา [...] (เสนอให้เพิ่มเป็นมาตราใหม่)</p> <p>ฐานความผิดตามมาตรา 6 จะไม่ถูกจำกัดโดยหลักกฎหมายไม่มีผลย้อนหลัง เมื่อพิจารณาถึงลักษณะต่อเนื่องของความผิดฐานการกระทำให้บุคคลสูญหาย ความผิดดังกล่าวยังคงเกิดขึ้นนับแต่เวลาที่บุคคลปราศจากเสรีภาพและต่อเนื่องไปไม่หยุดลงจนกว่ารัฐจะยอมรับการคุมขังหรือให้ข้อมูลที่ระบุชะตากรรมหรือถิ่นที่อยู่ของบุคคล</p>	<ol style="list-style-type: none">1. เราทราบว่ามาตรา 9 ของร่างพระราชบัญญัติ ฯ กำหนดให้มีการสืบสวนกรณีการกระทำให้บุคคลสูญหายจนกว่าจะพบบุคคลซึ่งถูกกระทำให้สูญหาย หรือปรากฏหลักฐานอันน่าเชื่อว่าบุคคลนั้นถึงแก่ความตาย อย่างไรก็ตาม เรากังวลว่าบทบัญญัติดังกล่าวจะครอบคลุมเพียงหน้าที่ในการสืบสวนแต่ไม่ได้รวมไปถึงการดำเนินคดี และอาจไม่ถูกต้องที่สุดในลักษณะที่สอดคล้องกับหลักความผิดต่อเนื่องของการกระทำให้บุคคลสูญหายตามกฎหมายระหว่างประเทศ2. บทบัญญัติที่เสนอให้เพิ่มเป็นมาตราใหม่นั้นใช้ถ้อยคำที่คัดมาจาก “ความเห็นทั่วไปเกี่ยวกับการกระทำให้บุคคลสูญหายที่มีลักษณะเป็นความผิดต่อเนื่อง” (General Comment on Enforced Disappearance as a Continuous Crime) ของคณะทำงานด้านการบังคับสูญหายโดยไม่สมัครใจขององค์การสหประชาชาติ (UN Working Group on

(คำแปลจากต้นฉบับภาษาอังกฤษ)

			<p>Enforced or Involuntary Disappearances หรือ “WGEID”)¹⁴</p> <p>3. ตามความเห็นทั่วไป WGEID ได้ระบุว่า “ผลอย่างหนึ่งของ การที่การบังคับบุคคลให้สูญหายมีลักษณะต่อเนื่อง คือการที่ยังสามารถตัดสินลงโทษบุคคลหนึ่ง ๆ ฐาน กระทำให้บุคคลสูญหายได้โดยใช้ตัวบทกฎหมายที่ ออกมาบังคับใช้หลังจากการบังคับให้สูญหายเริ่มต้นขึ้น โดยมีต้องคำนึงถึงหลักกฎหมายไม่มีผลย้อนหลัง อาชญากรรมดังกล่าวไม่สามารถแยกออกจากกันได้และ การลงโทษจะต้องครอบคลุมถึงการทำให้บุคคลสูญหาย โดยทั้งหมดกระบวนการ”</p>
--	--	--	--

¹⁴ ความเห็นทั่วไปได้ให้คำอธิบายว่าลักษณะต่อเนื่องของอาชญากรรมนั้นหมายความว่าความผิดฐานกระทำให้บุคคลสูญหายนั้นยังคงอยู่ “นับแต่เวลาที่บุคคลปราศจาก เสรีภาพและต่อเนื่องไปไม่หยุดลงจนกว่ารัฐจะยอมรับการคุมขังหรือให้ข้อมูลที่ระบุชะตากรรมหรือถิ่นที่อยู่ของบุคคล” ดู WGEID ‘ความเห็นทั่วไปเกี่ยวกับการกระทำให้ บุคคลสูญหายที่มีลักษณะเป็นความผิดต่อเนื่อง’

ดูได้ที่: <https://www.ohchr.org/Documents/Issues/Disappearances/GC-EDCC.pdf>

(คำแปลจากต้นฉบับภาษาอังกฤษ)

อายุความ			
13	ยังไม่มีเนื้อหาเรื่องนี้	มาตรา [...] (เสนอให้เพิ่มเป็นมาตราใหม่) ความผิดฐานกระทำการทรมานและการกระทำ บุคคลสูญหายไม่มีอายุความ การประตักหรือการลงโทษอื่นที่โหดร้าย ไร มนุษยธรรม หรือที่ย่ำยีศักดิ์ศรี ให้นำอายุความตาม มาตรา 95 ของประมวลกฎหมายอาญามาบังคับใช้ โดยอนุโลม	1. คณะกรรมการต่อต้านการทรมานแห่งสหประชาชาติ ในความเห็นทั่วไปที่ 3 ¹⁵ และในข้อสังเกตโดยสรุป (Concluding Observations) หลายฉบับ ได้ระบุว่าไม่ ควรมีอายุความสำหรับความผิดฐานกระทำการ ทรมาน ¹⁶ 2. ตามมาตรา 8 ICCPED ระบุว่าถ้ามีการกำหนดอายุ ความในกรณีการบังคับให้สูญหาย อายุความดังกล่าว ต้อง “มีกำหนดที่ยาวและเหมาะสมกับความร้ายแรง ของความผิด” และ “เริ่มนับตั้งแต่การกระทำความผิด ฐานกระทำให้บุคคลหายสาบสูญโดยถูกบังคับยุติลง โดยคำนึงถึงลักษณะที่ต่อเนื่องของความผิดดังกล่าว”

¹⁵ คณะกรรมการต่อต้านการทรมานแห่งสหประชาชาติ, ความเห็นทั่วไปที่ 3 (General Comment NO. 3), วรรค 38.

¹⁶ ข้อ 23 ของหลักการยกเว้นการลายนวลพันผิดได้กำหนดว่า “หลักเรื่องอายุความจะต้องไม่ปรับใช้กับบรรดาอาชญากรรมภายใต้กฎหมายระหว่างประเทศซึ่งโดย
ธรรมชาติแล้วไม่สามารถกำหนดอายุความได้”